

4. Кривуля М.А. Концессии как форма привлечения иностранного капитала в отечественную нефтяную промышленность в период НЭП / М.А. Кривуля. – М.: МАКС Пресс, 2004. – 27 с.

5. Ярмаљчук М.В. Практика применения концессионных соглашений для развития региональной инфраструктуры в Российской Федерации // М.В. Ярмаљчук [и др.], под. общ. ред. П.А. Селезнева. – М.: Центр развития государственно-частного партнерства, 2015. – 38 с.

ОСНОВНІ ПРИНЦИПИ ПОБУДОВИ УПРАВЛІНСЬКОГО ОБЛІКУ

***МУДРА А.В., СТУДЕНТКА*,
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА ІМЕНІ ПЕТРА ВАСИЛЕНКА***

В міжнародній практиці бухгалтерський облік (accounting) прийнято поділяти на дві частини: фінансовий (financial accounting) і управлінський облік (managerial accounting). Цей поділ не є самоціллю, а впливає з необхідності інформаційного забезпечення зовнішніх та внутрішніх споживачів в умовах ринку. Турбота про збереження таємниці секретів виробництва, технології, формування собівартості, прибутковості окремого виду продукції, яка виробляється, примусила підприємців створити два автономні підрозділи бухгалтерії [1].

Вивчення зарубіжної літератури з розвитку бухгалтерського обліку [2,3] показує, що поділ його на фінансовий та управлінський відбувався поступово в три етапи. На першому етапі бухгалтерський облік був лише засобом реєстрації господарських операцій методом подвійного запису і складання фінансової звітності. Облік витрат здійснювався винятково узагальненням витрат для калькулювання собівартості продукції. Але вже на початку ХХ століття традиційний облік не повною мірою задовольняв потребу управління в умовах загострення конкуренції, ускладнення технологій та організації виробництва. Внаслідок цього Тейлором на основі розробки методів нормування праці створюється система виробничого нормування, яка призводить до формування принципів стандарт-косту через застосування систем калькулювання стандартних витрат і оперативного аналізу відхилень.

---

* *Науковий керівник: Маренич Т.Г., д.е.н., професор*

Другий етап розвитку управлінського обліку почався в середині 30-х років і як самостійна система сформувався до середини 50-х років минулого століття. Сформувалася окрема підсистема бухгалтерського обліку, яка застосувала облік змінних витрат за центрами відповідальності у грошовому, натуральному і якісному вимірі і була орієнтована на прийняття управлінських рішень. Саме відтоді управлінський облік є обов'язковим навчальним курсом для менеджерів в університетах США, а згодом і інших країн світу.

Третій етап розвитку управлінського обліку відноситься до середини 70-х років минулого століття у зв'язку з посиленням ролі стратегічного управління в умовах глобальних змін у технології та в системах управління. І в сучасних умовах управлінський облік, використовуючи внутрішню та зовнішню інформацію, забезпечує потреби в ній не тільки виробництва, а й управління, маркетингу та інших функцій бізнесу.

Управлінський облік був створений інженерами і технологами, але набув сучасної форми завдяки праці чудового бухгалтера Роберта Антоні. І виник цей вид обліку внаслідок недоліків традиційної бухгалтерії, бо бухгалтерська звітність не придатна для управління підприємством, вона завжди застаріла і тому не може бути оперативною [4, с. 53].

Група авторів стверджує, що основна мета управлінського обліку – це показати «як повинно бути», а не «як це було». І суть управлінського обліку передає відома формула: «виробництво інформації для управління», тобто вказівка робиться «для управління». Саме тому менеджери створюють свій облік, який дуже мало або зовсім не пов'язаний з бухгалтерією [4, с. 53].

В сучасних умовах можливість ведення управлінського обліку вже ніким не ставиться під сумнів, бо усвідомлення недоліків повинно стимулювати бажання їх усунути. Вивчення міжнародної системи бухгалтерського обліку базується на реальному уявленні про світовий економічний розвиток чи його основних закономірностях та тенденціях, етапах і стадіях національних та міжнародних облікових систем.

Література.

1. Голов С.Ф. Фінансовий та управлінський облік / С.Ф. Голов, В.І. Ефіменко. – К. : ТОВ «Автоінтерсервіс», 1996. – 234 с.

2. Вахрушина М.А. Бухгалтерський управленческий учет: [учебник] / М.А. Вахрушина. – М. : Омега – Л, 2003. – 528 с.

3. Ивашкевич В.Б. Бухгалтерский управленческий учет / В.Б. Ивашкевич. – М. : Магистр: Инфра-М, 2011. – 576 с.

4. Саблук П.Т. Актуальні проблеми національної системи бухгалтерського обліку в Україні в період його реформування: [навчально-методичний посібник] / П.Т. Саблук, К.В. Колузанов, Н.О. Колузанова, Р.П. Саблук. – К. : ІАЕ, 2002. – 398 с.

ІННОВАЦІЇ В ОБЛІКОВІЙ РОБОТІ В СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВАХ

***НЕСТЕРЕНКО О.С., СТУДЕНТКА МАГІСТРАТУРИ*,
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА ІМЕНІ ПЕТРА ВАСИЛЕНКА***

Облікова робота посідає важливе місце в системі забезпечення безперервної роботи сільськогосподарського підприємства. Її головне завдання - це забезпечення керівництва і власників підприємства необхідною для прийняття рішень інформацією. Від того, наскільки ця інформація є достовірною, адекватною та актуальною, залежить якість управлінських рішень, їх своєчасність та обґрунтованість.

Звичайно, сільське господарство, в силу своєї специфіки має справу із великими обсягами інформації, які знаходяться за межами сфери відповідальності обліковців. Це, в першу чергу, природно-кліматичні та біологічні параметри. Але, оскільки дані фактори впливають на технологічні процеси, які мають перебіг в сільському господарстві, то, в кінцевому рахунку, наслідки їх дії потрапляють до сфери діяльності обліковців через вартість отриманої продукції, її якість, понесені витрати.

В межах чинного законодавства підприємства мають можливість обирати різні підходи щодо оцінки своїх витрат, які підлягають визнанню. Наприклад, згідно до Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби» [1], до нарахування амортизації можуть використовуватись такі методи, як прямолінійний, прискорений, кумулятивний, виробничий. Отже, облікова робота може впливати на розмір фінансових результатів підприємства. І тому дуже важливо, щоб в кожному господарстві облікова політика була не формальним документом, який час від часу показують перевіряючим, а справжнім довідником, який використовують в своїй практичній роботі обліковці та керівники підприємства. На значну роль облікової

---

* Науковий керівник: Литвинов А.І., к.е.н., доцент